

CRB
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
Conseil Central de l'Economie
CCE

CNT
Conseil National du Travail
Nationale Arbeidsraad
NAR

Europees Economisch en Sociaal Comité

ROL VAN DE ECONOMISCHE EN SOCIALE ACTOREN IN DE UITBOUW VAN EUROPA

INHOUD

WOORD VOORAF	P.5
1. Belgisch federaal niveau	P.7
1.1 De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB)	P.9
1.2 De Nationale Arbeidsraad (NAR)	P.13
2. Belgisch gewestniveau	P.17
2.1 De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)	P.19
2.2 De Sociaal-Economische Raad van het Waalse Gewest (CESRW) ..	P.21
2.3 De Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (ESRBHG)	P.25
2.4 De Sociaal-Economische Raad van de Duitstalige Gemeenschap (SER)	P.27
3. Europees en internationaal niveau	P.29
3.1 Het Europees Economisch en Sociaal Comité (ESC)	P.31
3.2 Sociaal overleg op Europees en internationaal niveau	P.35

WOORD VOORAF

De verschillende economische en sociale raden van België en het Europees Economisch en Sociaal Comité hebben het nuttig geacht zich in een gezamenlijke brochure voor te stellen.

Niet alleen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad, op federaal niveau, maar ook de Conseil économique et social de la Région wallonne, de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen, de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en die van de Duitstalige Gemeenschap, op gewestniveau, zijn zich bewust van de essentiële rol die ze in het Europese bouwwerk te spelen hebben. Ze vormen immers de institutionele spreekbuis bij uitstrek van de sociale gesprekspartners en van hun belangen in alle aspecten van het sociaal-economische leven van het land, ook wat de grote krachtlijnen van het Europese beleid betreft.

Om die reden hebben ze dan ook samen de grote lijnen willen schetsen van het Belgische sociale model, dat in al zijn geledingen in perfecte complementariteit functioneert, ook in de bijdrage die het dient te leveren tot tal van projecten die door de instanties van de Europese Unie worden ondersteund.

Deze schets zou echter niet volledig zijn zonder speciaal melding te maken van de bijdrage van het Europees Economisch en Sociaal Comité, dat voor het maatschappelijk middenveld zeker een van de beste kanalen is om zijn stem te laten horen en zo ook het geschiktste middel om de problemen te verwoorden die bij de burgers van de Europese Unie leven.

BELGISCH FEDERAAL NIVEAU

- 1.1 DE CENTRALE RAAD VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN (CRB)
- 1.2 DE NATIONALE ARBEIDSRAAD (NAR)

1.1 DE CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFSLEVEN

De CRB heeft als opdracht aan een minister of aan de wetgevende kamers, hetzij uit eigen beweging, hetzij op vraag van deze autoriteiten, in de vorm van verslagen met de verschillende standpunten die in zijn midden werden uiteengezet, alle adviezen of voorstellen mee te delen omtrent de vraagstukken die betrekking hebben op 's lands bedrijfsleven. Dit bevoegdheidsgebied omvat de betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, de uiteenlopende aspecten van het productie- en het handelsmechanisme en het sociaal-economisch beleid op alle niveaus, van het internationale vlak tot het niveau van de ondernemingen.

De CRB heeft een louter adviserende bevoegdheid. Zijn adviezen zijn niet bindend : de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid blijft in handen van de uitvoerende en de wetgevende macht. Bovendien is de raadpleging van de CRB in beginsel facultatief : het staat de regering en het parlement vrij het advies van de in de CRB vertegenwoordigde sociale gesprekspartners in te winnen. Toch verplichten een aantal wettelijke bepalingen de CRB om zich over welbepaalde onderwerpen uit te spreken.

De CRB kan in zijn midden bijzondere raadgevende commissies oprichten voor bepaalde takken van de economische activiteit. Deze commissies hebben dezelfde opdracht als de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, maar die is wel beperkt tot de bewuste bedrijfstak.

De CRB is paritair samengesteld. Hij telt ten hoogste vijftig werkende leden en evenveel plaatsvervangende leden. De leden worden, op voordracht van de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties, voor vier jaar bij koninklijk besluit benoemd; hun mandaat is vernieuwbaar. De aldus benoemde leden wijzen vervolgens zes werkende en zes plaatsvervangende leden aan die bekend staan om hun wetenschappelijke of technische capaciteiten. Vertegenwoordigers van de niet-commerciële sector nemen als niet-stemgerechtigde waarnemers deel aan de werkzaamheden van de raad.

De CRB wordt voorgezeten door een onafhankelijk persoon die geen deel uitmaakt van de administratie of van de organisaties die in zijn midden zijn vertegenwoordigd. De voorzitter wordt, na raadpleging van de raad, benoemd door de koning. Zijn mandaat van zes jaar is vernieuwbaar. De voorzitter leidt op autonome wijze de debatten in de raad, het dagelijks bestuur en sommige commissies en werkgroepen. Hij wordt bijgestaan door vier ondervoorzitters, die op paritaire basis worden aangewezen door de plenaire vergadering.

- De plenaire vergadering, die alle leden verenigt, is het beslissingsorgaan. Bij een verdeeld advies wordt overgegaan tot een stemming. De stemming gebeurt op naam en niet per vertegenwoordigde organisatie.
- De plenaire vergadering delegeert de dagelijks beleidsvoering aan het dagelijks bestuur, dat bestaat uit twaalf leden die op paritaire basis door de werkgevers- en de vakbondsvertegenwoordigers worden aangewezen. De samenstelling van het

dagelijks bestuur zorgt ervoor dat het een bijzondere impact heeft : zijn leden zijn immers de leidende figuren van de grote sociaal-economische organisaties, die nauwe betrekkingen onderhouden met de politieke kringen en met de belangrijkste economische en sociale instanties van het land.

- De voorbereiding van de adviezen en de verslagen wordt toevertrouwd aan gespecialiseerde commissies en werkgroepen, die zijn samengesteld uit leden van de raad, deskundigen van de in de raad vertegenwoordigde organisaties en experts van andere instellingen, zoals het Planbureau, universitaire instellingen, de Nationale Bank enz. De commissies en werkgroepen worden samengesteld door het dagelijks bestuur, naar gelang van het te behandelen onderwerp.

Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen de “thematische” en de “sectoriële” commissies en werkgroepen. Sommige thematische commissies en werkgroepen hebben een vrijwel permanent statuut : WHO, Technisch verslag loonmarges, Informatie door de ondernemingen te verstrekken, Informatiemaatschappij, Mededinging, Milieubeleid, Europese en internationale vraagstukken. Er zijn ook gemengde commissies, waarin leden en deskundigen van zowel de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven als de Nationale Arbeidsraad zitting hebben. Voorbeelden zijn de gemengde commissies Sociale balans, Planning en Conjunctuur en Werkgelegenheid en Loonkosten.

De bijzondere raadgevende commissies (brc's) hebben tot taak adviezen of voorstellen te formuleren m.b.t. vraagstukken die verband houden met de bedrijfstakken die ze vertegenwoordigen. Ook de brc's zijn paritair samengesteld. Ze zijn bevoegd voor de navolgende bedrijfstakken : metaal en metaalverwerking, textiel en kleding, bouwbedrijf, visserij, scheikunde, voeding, leder en papier.

Voor de sectoren waarvoor geen bijzondere raadgevende commissie bestaat, werden binnen de CRB speciale commissies of werkgroepen opgericht : speciale commissie voor de Distributie, bijzondere commissie voor de Diamantsector, commissie Vervoer, commissie Horeca, sectoriële werkgroep Landbouw enz.

- Het secretariaat van de raad is een onafhankelijk werkinstrument dat ter beschikking staat van de sociale gesprekspartners. Het wordt geleid door een secretaris en een adjunct-secretaris, die instaan voor de dagelijkse werking en voor het personeelsbeleid. Ze worden door de koning benoemd op voordracht van de plenaire vergadering. Het secretariaat heeft een dubbele opdracht : de griffie en de economaatdiensten verzekeren en de documentatie m.b.t. de werkzaamheden van de raad verzamelen. Het is een erkend studie- en documentatiecentrum geworden. Zijn studies handelen over onderwerpen waarop het de aandacht van de sociale gesprekspartners en van de beleidsbepalers meent te moeten vestigen.

In het kader van de onderhandelingen helpt het secretariaat de sociale gesprekspartners een compromis te vinden. Het publiceert regelmatig informatienota's (zoals de Sociaal- Economische Nieuwsbrief) en allerhande

statistische dossiers. Het doet daarvoor een beroep op zijn bevoorrechte betrekkingen met de studiediensten van de ministeries en van nationale en internationale instellingen met economische en sociale bevoegdheid.

Het secretariaat beschikt voorts over het informatienetwerk SNIS (Social Negotiations Information System), over een internetsite met een voor iedereen toegankelijke sociaal-economische gegevensbank en over een gecomputeriseerd documentatiecentrum.

- Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de vraagstukken waarover de raad zich overeenkomstig de wet geregeld moet buigen – verslag over de beschikbare loonmarges, milieutaksen, productnormen, economische en financiële informatie aan de ondernemingsraden, boekhouding en jaarrekening van de ondernemingen enz. – en de onderwerpen die door de actualiteit worden ingegeven : eenmaking van de Europese markt, convergentiecriteria van het verdrag van Maastricht, Belgische prioriteiten voor de WHO en verwezenlijking van de Europese monetaire unie, praktische gevolgen van de invoering van de euro, arbeidstijd, policy-mix, grote richtsnoeren voor het economisch beleid, informatiemaatschappij, duurzame ontwikkeling enz.

Benevens zijn adviserende functie, heeft de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven een tweede essentiële opdracht, nl. de dialoog tussen de sociale gesprekspartners organiseren en als forum optreden waar de grote sociaal-economische debatten kunnen worden geanalyseerd en uitgediept. De raad organiseert daartoe geregeld ontmoetingen tussen de sociale gesprekspartners en externe deskundigen, tijdens welke van gedachten wordt gewisseld over wat in de veranderende wereld op het spel staat.

1.2 DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

De Nationale Arbeidsraad (NAR) werd opgericht door de wet van 29 mei 1952, die hem het statuut van publiekrechtelijke instelling heeft gegeven.

Enkele woorden over zijn bevoegdheden...

De NAR heeft in hoofdzaak twee bevoegdheden : collectieve arbeidsovereenkomsten sluiten en adviezen uitbrengen.

- De wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités verleent de NAR de bevoegdheid om collectieve arbeidsovereenkomsten te sluiten die gelden voor het geheel van bedrijfstakken van het land of voor sommige ervan.

De collectieve arbeidsovereenkomst is een akkoord dat wordt gesloten tussen één of meer werknemersorganisaties en één of meer werkgeversorganisaties of werkgevers, waarin de individuele en collectieve betrekkingen tussen werkgevers en werknemers worden geregeld. Deze overeenkomsten handelen over vraagstukken die verband houden met de betrekkingen tussen werknemers en werkgevers, waaronder de loon- en arbeidsvoorwaarden (arbeidsduur, functieclassificaties...), de toekenning van bepaalde sociale voordelen (aanvullende regelingen inzake pensioen, ziekteverzekering, werkloosheid) of de instelling van systemen om de arbeidsmarkt tijdelijk of definitief te verlaten (brugpensioen, tijdskrediet, andere vormen van verlof...).

Alleen de werkgevers- en werknemersorganisaties die aan criteria inzake representativiteit beantwoorden, zijn gemachtigd om collectieve arbeidsovereenkomsten te sluiten.

De in de NAR gesloten collectieve arbeidsovereenkomsten kunnen op verzoek van de ondertekenende organisaties bij koninklijk besluit algemeen verbindend worden verklaard. Deze uitbreiding van de bindende kracht van een collectieve arbeidsovereenkomst heeft twee gevolgen. Het eerste is dat de bepalingen die rechten en plichten meebrengen alle werkgevers en werknemers van het land binden en het tweede heeft te maken met het feit dat elke nalatigheid van een door de overeenkomst gebonden werkgever als een overtreding wordt beschouwd en aanleiding kan geven tot strafrechtelijke sancties of administratieve geldboeten.

In de hiërarchie van rechtsbronnen komen de in de NAR gesloten en algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten, wat hun bindende bepalingen betreft, onmiddellijk na de wet.

In het kader van zijn bevoegdheid om collectieve arbeidsovereenkomsten te sluiten, heeft de raad tot op heden 78 basisovereenkomsten gesloten en bijna 200 collectieve arbeidsovereenkomsten die deze basisovereenkomsten aanpassen of wijzigen.

- De wet tot oprichting van de NAR verleent hem voorts de bevoegdheid :
 - aan een minister of aan de wetgevende kamers, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van deze autoriteiten, alle adviezen of voorstellen te doen geworden omtrent algemene vraagstukken van sociale aard die de werkgevers en de werknemers aanbelangen. Tot op heden heeft hij meer dan 1300 adviezen en bijna 60 rapporten uitgebracht.

Benevens deze algemene opdracht, heeft de raad meer gespecialiseerde adviserende taken op basis van een groot aantal sociale wetten die voor het geheel of voor een gedeelte van hun uitvoeringsmaatregelen de voorafgaande raadpleging van de NAR voorschrijven. Voorbeelden zijn de wetgevingen betreffende de arbeidsovereenkomsten, de arbeidsduur, de bescherming van het loon en tal van teksten die het Belgische socialezekerheidsstelsel regelen.

In het kader van zijn adviserende opdracht heeft de raad onlangs tal van adviezen, rapporten en andere instrumenten uitgebracht. De adviezen over Europese vraagstukken hebben o.m. betrekking op het nationale actieplan inzake werkgelegenheid, de informatiemaatschappij, de uitbreiding, de strategie inzake duurzame ontwikkeling enz. In samenwerking met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven heeft de NAR zich ook uitgesproken over de prioriteiten voor het Belgische voorzitterschap. Voorts heeft de NAR advies uitgebracht over het arbeidsrecht, de vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten voor de werkgevers, verschillende aspecten van het laatste interprofessioneel akkoord 2001-2002, de sociale zekerheid, de mobiliteit van de werknemers, de regelgeving inzake controlegeneeskunde enz.

- zich uit te spreken over de bevoegdheidsgeschillen die kunnen rijzen tussen de paritaire comités, die door dezelfde wet van 5 december 1968 voor elke grote bedrijfssector van de Belgische economie werden opgericht. Op dit ogenblik zijn er meer dan honderd paritaire comités. Ze hebben o.m. als opdracht, enerzijds, collectieve arbeidsovereenkomsten te sluiten die de arbeids- en loonvoorwaarden regelen in de bedrijfstak waarvoor ze bevoegd zijn en, anderzijds, de sociale vrede te bewaren door sociale conflicten in de sector en/of de ondernemingen die onder hen ressorteren te voorkomen of op te lossen.

... en over zijn samenstelling en werking

Samenstelling

De NAR is samengesteld uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties. De werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers van de niet-commerciële sector nemen momenteel als geassocieerde leden deel aan de werkzaamheden van de raad. De NAR telt 24 werkende en evenveel plaatsvervangende leden die door de koning voor vier jaar worden benoemd.

Hij telt voorts twee geassocieerde leden die de werkgevers en de werknemers uit de niet-commerciële vertegenwoordigen.

De voorzitter van de NAR wordt benoemd door de koning. Hij wordt gekozen onder onafhankelijke personen die bijzonder bevoegd zijn op sociaal en economisch gebied.

Werking

De plenaire raad komt samen om collectieve arbeidsovereenkomsten te sluiten of adviezen uit te brengen. Over adviezen en voorstellen van de raad omtrent algemene sociale vraagstukken wordt niet gestemd. Bij gebrek aan eenparigheid wordt de tekst van het advies of van het voorstel gevolgd door de namen van de groepen, organisaties of leden die hem onderschrijven.

Het uitvoerend dagelijks bestuur van de raad is samengesteld uit leidende figuren van de grote werkgevers- en werknemersorganisaties, die als dusdanig contacten onderhouden met de politieke kringen en met de belangrijkste instellingen van het land. Het stelt de agenda's en de prioriteiten van de werkzaamheden vast.

De raad richt commissies of beperkte werkgroepen op naar gelang van de aard van het te behandelen probleem. Samen met de CRB werden ook gemengde commissies ingesteld om materies te onderzoeken die zowel sociale als economische aspecten hebben. In dat geval wordt door beide instellingen samen advies uitgebracht, o.m. over Europese vraagstukken.

Het secretariaat van de NAR heeft als opdracht de documentatie i.v.m. de werkzaamheden van de raad te verzamelen. Het heeft in het bijzonder tot taak, in het kader van de logistieke ondersteuning van het sociaal overleg, de ontwerpen van advies of van collectieve arbeidsovereenkomst voor te bereiden die ter goedkeuring aan de raad moeten worden voorgelegd, de notulen van de vergaderingen van de raad, het uitvoerend dagelijks bestuur en de commissies op te stellen en informatienota's te schrijven over de onderwerpen die door deze verschillende instanties worden behandeld. De secretaris en de adjunct-secretaris worden benoemd door de koning.

BELGISCH GEWESTNIVEAU

- 2.1 DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)**
- 2.2 DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN HET WAALSE GEWEST (CESRW)**
- 2.3 DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST (ESRBHG)**
- 2.4 DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP (SER)**

2.1 DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)

Na de opeenvolgende staatshervormingen heeft België een Vlaamse, een Franstalige en een Duitstalige Gemeenschap en een Vlaams, een Waals en een Brussels Gewest (de Vlaamse Gemeenschap is gefuseerd met het Vlaamse Gewest). Al deze entiteiten hebben belangrijke bevoegdheden zoals het economische beleid, het onderwijs, de infrastructuur, de landbouw, de buitenlandse handel, de gezondheids- en welzijnszorg, het leefmilieu ... Samen beheren gemeenschappen en gewesten 40 % van de Belgische begroting.

In tegenstelling tot het federale niveau, waar twee organen bestaan, heeft Vlaanderen, zoals de andere gewesten van het land, het sociaal overleg gecentraliseerd in één enkele instelling: de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), die in 1985 werd opgericht.

De SERV bestaat uit vertegenwoordigers van de Vlaamse sociale partners: tien afgevaardigden van de werknemersorganisaties en tien van de vakbonden. Ook de social-profitondernemingen zijn in de SERV vertegenwoordigd via de werkgeversorganisaties.

De Vlaamse sociale partners zoeken en formuleren in de SERV samen gemeenschappelijke standpunten over de sociaal-economische wetgeving die tot de bevoegdheid van het gewest en de gemeenschap behoort. De bevoegdheden van de SERV zijn hoofdzakelijk drieërlei : studie, aanbeveling en advies; overleg tussen de sociale partners; onderzoek naar de nieuwe technologie en haar maatschappelijke aspecten.

De SERV verleent zijn adviezen aan de Vlaamse regering of aan een lid van die regering. De SERV kan dat doen op eigen initiatief of op verzoek van het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering of een lid van die regering. Bovendien is de Vlaamse regering verplicht de SERV om advies te vragen over elk ontwerpdecreet met een sociaal-economische dimensie. Ook brengt de SERV jaarlijks verplicht advies uit over het Vlaamse begrotingsbeleid.

In principe wordt elk advies voorbereid door een bijzondere werkgroep. De werkgroep rapporteert aan het dagelijks bestuur en levert een voorontwerpadvis af. Het dagelijks bestuur bestudeert dit en stuurt het in de vorm van een ontwerpadvis aan de voltallige raad. Die brengt het uiteindelijke advies uit. De adviezen moeten unaniem, d.w.z. bij consensus, worden goedgekeurd. Als een van de sociale partners het ergens niet mee eens blijkt; is geen advies mogelijk. In dat geval worden de verschillende standpunten in een brief megedeeld aan de Vlaamse regering.

De belangrijke thema's die de SERV behandelt zijn : het economische beleid, de regionale ontwikkeling, de arbeidsmarkt, onderwijs, opleiding en vorming, het milieu, de begroting, mobiliteit, energie, ruimtelijke ordening, ...

Het dagelijks bestuur van de SERV bestaat uit een vertegenwoordiger van elk van de grootste vier organisaties, plus de administrateur-generaal en de adjunct-administrateur-generaal van de SERV. Het voorzitterschap wisselt jaarlijks: elk jaar wordt een vertegenwoordiger van een andere organisatie bij toerbeurt voorzitter of ondervoorzitter.

De SERV is belast met het secretariaat van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC), een tripartiet overlegorgaan van de Vlaamse regering en de Vlaamse werkgevers en werknemers.

Het SERV-decreet heeft voorts een aantal gespecialiseerde commissies bij de raad ondergebracht. Deze commissies brengen zelfstandig adviezen uit over onderwerpen waarvoor ze bevoegd zijn. De SERV behoudt evenwel de mogelijkheid om zichzelf over deze onderwerpen uit te spreken. Deze gespecialiseerde commissies zijn:

- de Stichting Technologie Vlaanderen (STV) : deze stichting werd op verzoek van de sociale partners opgericht. Ze onderzoekt de gevolgen van de innovatie en nieuwe technologieën op arbeid en organisatie in Vlaamse bedrijven en sectoren. De onderzoeksresultaten worden aangewend in informatie- en vormingsstructuren.
- de Vlaamse Havencommissie (VHC) : Vlaanderen telt vier grote havens: Antwerpen, Gent, Zeebruggen en Oostende. Deze commissie levert een bijdrage tot de voorbereiding van het havenbeleid door middel van adviezen, studies en informatie. Naast de sociale gesprekspartners, maken ook vertegenwoordigers van de transportsector en van de betrokken havenautoriteiten deel uit van deze commissie.
- Sectorcommissies : de SERV is belast met het secretariaat van de Vlaamse paritaire sectorcommissies: metaalverwerking, goederenvervoer, textiel en confectie, welzijns- en gezondheidszorg, hout en bouw, toerisme.
- Een coördinerend bestuur zorgt voor de samenhang van de werkzaamheden van de SERV en van de sectorcommissies.

Binnen de SERV werken nog een aantal andere commissies:

- de Vlaamse Overlegcommissie Vrouwen (VOV). Deze is in het algemeen bevoegd voor dezelfde materies als de SERV voor alles wat betrekking heeft op de situatie van de vrouw.
- de Vlaamse Wegencommissie: in tegenstelling tot de Vlaamse Havencommissie, waarvan ze de tegenhanger is, leidt deze commissie geen zelfstandig leven. Ze bereidt de adviezen van de SERV over de wegeninfrastructuur voor.
- Ook over uitzendwerk en outplacement, herplaatsing van werknemers, milieu, de arbeidsmarkt in de bouwsector wordt overleg georganiseerd in bijzondere organen of overlegplatforms (o.m. Adviescommissie Arbeidsbemiddeling).

Ten slotte onderhoudt de SERV diverse internationale contacten. De raad verleent o.m. zijn medewerking aan projecten en initiatieven die de Vlaamse Gemeenschap organiseert in samenwerking met de Internationale Arbeidsorganisatie.

2.2 DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN HET WAALSE GEWEST (CESRW)

Als regionaal overleg- en adviesorgaan is de Conseil économique et social de la Région wallonne (CESRW) het “sociale parlement” van Wallonië. De CESRW maakt deel uit van de Belgische traditie van sociaal overleg en zet zich in voor de ontwikkeling van zijn gewest.

Reeds na de oorlog was een Waalse economische raad werkzaam in de vorm van een vzw. De wet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie gaf een wettelijk karakter aan het sociaal overleg in Wallonië door de oprichting van een tripartiet overlegorgaan dat gedurende een tiental jaar een grote invloed heeft uitgeoefend op de ontwikkeling van de Waalse institutionele structuren. Het decreet van 25 mei 1983 was een nieuwe mijlpaal in de Waalse sociale geschiedenis : de Conseil économique et social de la Région wallonne werd opgericht. Als paritair orgaan dat de vertegenwoordigers van de werknemers en de werkgevers op gewestelijk niveau samengebracht, kreeg de CESRW aldus een plaats naast een Waalse politieke macht die geleidelijk kreeg. Sedertdien vervult hij een essentiële rol door mee te werken aan de uittekening van een Waalse strategie en beleidskoers op economisch en sociaal gebied. De Waalse sociale gesprekspartners binnen de CESRW huldigen de filosofie dat economische ontwikkeling en doelmatigheid moeten worden verzoend met sociale samenhang en solidariteit. De bedoeling is ondernemingen op te richten en banen te creëren ter wille van een duurzame sociaal-economische ontwikkeling.

De CESRW vervult de onderstaande opdrachten :

- Hij verricht studiewerk, brengt advies uit en geeft aanbevelingen over alle materies die tot de gewestelijke bevoegdheid behoren en alle vraagstukken die een impact hebben op het sociaal-economische leven van het Waalse gewest.
- Hij organiseert het overleg tussen de Waalse sociale gesprekspartners en de regering.
- Hij neemt het secretariaat waar van de raadgevende commissies, waarin de sociale partners en leden van de burgermaatschappij (vertegenwoordigers van allerlei verenigingen, van universiteiten enz.) zitting hebben. Deze raadgevende commissies moeten advies uitbrengen over een reeks gewestelijke materies.

De CESRW is samengesteld uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties. Hij telt 50 leden met een vernieuwbaar mandaat van 4 jaar. Drie leden zijn afkomstig van de Duitstalige gemeenschap.

Het dagelijks bestuur is het uitvoerend orgaan van de CESRW. Het telt 14 leden. De voorzitter (die voor twee jaar afwisselend uit de werkgevers- en de werknemersvertegenwoordigers wordt verkozen) en de drie ondervoorzitters van de raad hebben zitting in het dagelijks bestuur en ook de secretaris-generaal en de twee adjunct-secretarissen-generaal nemen deel aan de vergaderingen.

De commissies bestaan uit vertegenwoordigers en deskundigen van de organisaties waaruit de CESRW is samengesteld; ze bereiden de adviezen voor en bestuderen de dossiers.

De interne diensten van de CESRW nemen het secretariaat waar en organiseren de werkzaamheden van de verschillende commissies. Aan de hand van studies, onderzoek en publicaties zorgen ze ervoor dat de raad zijn opdrachten optimaal kan vervullen.

De CESRW heeft acht interne commissies : Economische commissie, Sociale commissie, commissie Milieu en Ruimtelijke ordening, commissie Overheidsinvesteringen en Infrastructuur, commissie Mobiliteit, commissie Non-profit, commissie Administratieve vereenvoudiging, commissie Instellingen, Begroting en Financiën. De commissies bestaan uit vertegenwoordigers (leden en deskundigen) van de organisaties waaruit de CESRW is samengesteld. Bovendien deze vaste commissies kunnen bijzondere commissies worden opgericht om aan welbepaalde vragen van het dagelijks bestuur tegemoet te komen. Bovendien kunnen sectoriële werkgroepen worden ingesteld. Ten slotte werden onlangs een aantal stuurgroepen opgericht om welomschreven taken op te volgen. We denken o.m. aan de stuurgroep voor het Jaarverslag over de sociaal-economische toestand van Wallonië.

De “gemengde” commissies en de “raadgevende” commissies, waarvan het secretariaat wordt waargenomen door de CESRW, worden samengesteld bij decreet of besluit. Voor de gemengde commissies vermelden we de Waalse raad voor het Wetenschapsbeleid en de Waalse raad voor de Sociale markteconomie. Enkele raadgevende commissies zijn : de raadgevende commissie voor de Erkenning van de uitzendkantoren, de regionale commissie voor Ruimtelijke ordening, de Waalse Milieuraad voor duurzame ontwikkeling, de regionale Afvalcommissie, de Waalse hoge raad voor de Landbouw- en Voedingsindustrie, de koninklijke commissie van Monumenten, Landschappen en Opgravingen, enz.

De Conseil économique et social de la Région wallonne heeft verschillende werkmiddelen :

- Volgens de vastgestelde procedures brengt de CESRW hetzij op verzoek van de bevoegde autoriteiten, hetzij uit eigen beweging adviezen uit. Zo heeft de CESRW zich onlangs gebogen over de reorganisatie van de Waalse arbeidsmarkt, de particuliere werkgelegenheids-agentschappen, de follow-up van de top van Lissabon, de toestand van het milieu in Wallonië enz. Momenteel worden verschillende dossiers onderzocht en besproken: administratieve vereenvoudiging, levenslange opleiding, mobiliteit ...
- De CESRW en de Waalse regering komen regelmatig samen. In 2000 werd een nieuwe methode voor de organisatie van het overleg ingevoerd : voortaan zullen de sociale gesprekspartners en de regering tripartiete akkoorden over welbepaalde dossiers sluiten.

- Terzelfder tijd en ter aanvulling van de bovengenoemde werkzaamheden wordt heel wat studie- en onderzoekswerk op langere termijn verricht, wat uitmondt in allerhande publicaties.
- Ten slotte brengt de CESRW jaarlijks een verslag uit over de sociaal-economische toestand van Wallonië.

2.3 DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

De Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (ESRBHG) werd opgericht door de ordonnantie van 8 september 1994 en vatte zijn werkzaamheden aan op 11 mei 1995.

De raad, die de vertegenwoordigers van de werkgevers-, middenstands- en werknemersorganisaties van het Brusselse gewest verenigt, vormt het belangrijkste sociaal- economische overlegorgaan van het gewest. In zijn betrekkingen met de politieke macht heeft de raad twee bevoegdheden.

Vooreerst brengt de raad uit eigen beweging of in antwoord op een vraag van de regering adviezen of aanbevelingen uit over materies die tot de bevoegdheid van het gewest behoren en die een impact hebben op het sociaal-economische leven alsook over materies die onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen en waarvoor een procedure van samenwerking, overleg of advies met het gewest bestaat. De regering moet het advies van de Economische en Sociale Raad inwinnen over alle voorontwerpen van ordonnantie betreffende deze materies.

De andere bevoegdheid van de Economische en Sociale Raad heeft betrekking op het overleg tussen de sociale gesprekspartners en de regering over de meeste vraagstukken die verband houden met regionale ontwikkeling en planning. Dit overleg heeft tot doel de regering te helpen bij het opzetten van een sociaal-economisch actieprogramma en bij de opstelling van ontwerpen van ordonnantie en van besluit betreffende dat programma.

Benevens deze algemene bevoegdheden kreeg de raad een aantal bijzondere opdrachten. Zo moet hij worden geraadpleegd over delokalisaties van Brusselse ondernemingen, vergunningen aan uitzendkantoren, de erkenning van inschakelingsbedrijven...

Voorts neemt de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het secretariaat waar van het Brussels Economisch en Sociaal Overlegcomité, dat in 1997 werd opgericht. Het gaat om een tripartiete instantie waarin, naast de sociale gesprekspartners van de ESRBHG, ook de ministers en de staatssecretarissen van het gewest zitting hebben. Het comité kan overleg plegen over alle sociaal-economische beleidsaangelegenheden die betrekking hebben op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De ESRBHG neemt ook het secretariaat waar van de Adviescommissie voor Buitenlandse Handel, die in 1994 in zijn midden werd opgericht. Deze commissie spreekt zich uit over vraagstukken die betrekking hebben op het afzet- en uitvoerbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en op zijn buitenlandse handel in het algemeen. Ze is samengesteld uit de sociale gesprekspartners en uit afgevaardigden van Brusselse instellingen en besturen die een exportgerichte economische opdracht hebben of die partners zijn, zonder deel uit te maken van de ESRBHG. Er zijn ook waarnemers die de leden van de gewestregering vertegenwoordigen.

De adviezen en aanbevelingen van de Economische en sociale raad worden uitgebracht door de plenaire zitting, die bestaat uit :

- Vijftien leden die worden voorgedragen door de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De werkgeversorganisaties dragen acht leden voor en de middenstandsorganisaties zeven.
- Vijftien leden die worden voorgedragen door de representatieve werknemersorganisaties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Bij de benoeming van de dertig werkende leden door de regering, worden eveneens dertig plaatsvervangende leden aangewezen. De leden hebben een mandaat van vier jaar.

De voorzitter en de ondervoorzitter worden resp. en bij toerbeurt verkozen onder de leden die enerzijds de werkgevers- en de middenstandsorganisaties en anderzijds de werknemersorganisaties vertegenwoordigen. Ze behoren elk tot een andere taalrol en worden voor twee jaar verkozen.

De raad kiest in zijn midden een bureau van zes leden, waar de voorzitter en de ondervoorzitter van de raad alsook de voorzitter van de Kamer van de Middenstand van rechtswege deel van uitmaken.

De Kamer van de Middenstand telt twaalf leden, waaronder :

- de zeven vertegenwoordigers van de representatieve middenstandsorganisaties die zitting hebben in de raad;
- vijf leden die op voordracht van de middenstandsvertegenwoordigers in de raad door de regering worden aangewezen.

De Kamer van de Middenstand kan rechtstreeks door de regering of door een lid ervan om advies worden gevraagd over algemene problemen die betrekking hebben op de middenstand in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In dat geval deelt de kamer haar advies onmiddellijk aan de vrager mee. De Kamer van de Middenstand kan de regering of een lid ervan ook uit eigen beweging advies geven of voorstellen doen. Deze worden dan aangevuld met een advies van de raad.

De raad en de Kamer van de Middenstand kunnen voor welbepaalde problemen commissies of werkgroepen in stellen. Deze kunnen leden bevatten die geen deel uitmaken van de raad. Ze brengen verslag uit aan het orgaan dat hen heeft opgericht.

2.4 DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

In het kader van de overdracht van de bevoegdheid werkgelegenheid van het Waalse gewest naar de Duitstalige gemeenschap in januari 2000, werd in september 2000 de Sociaal-Economische Raad (SER) van de Duitstalige gemeenschap ingesteld.

De sociale partners van de Duitstalige gemeenschap beschikken daarmee over een platform om overleg te plegen en een aantal bevoegdheden t.a.v. andere instellingen op zich te nemen. De SER bestaat uit zeven vertegenwoordigers van de werkgevers en zeven vertegenwoordigers van de vakbonden en een voorzitter die bij meerderheid wordt verkozen en geen stemrecht heeft. Ze hebben een mandaat van vijf jaar. Een permanente vertegenwoordiger van de regering van de Duitstalige gemeenschap neemt met adviserende stem aan de vergaderingen deel. De SER heeft een gelijkaardige opdracht als de Conseil Economique et Social de la Région Wallonne en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

De SER wijdt zich in hoofdzaak aan de thema's werkgelegenheid en opleiding, maar is ook bevoegd voor andere (al dan niet communautaire) materies, waaronder het economisch beleid, voor zover deze een impact hebben op de opleiding en de werkgelegenheid in de Duitstalige gemeenschap.

De SER bestudeert de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de opleiding, brengt advies uit over voorstellen van decreet en van besluit terzake en formuleert aanbevelingen in die materies. De sociale partners nemen dus actief deel aan het werkgelegenheids- en opleidingsbeleid en kunnen zelf initiatieven nemen.

De SER werkt m.n. mee aan de opstelling van sociaal-economische statistieken en aan de opzet van sectoriële studies ten einde aanbevelingen en actievoorstellen te formuleren ter attentie van de opleidingswereld en de beleidsbepalers.

De samenwerking van de SER met de regering van de Duitstalige gemeenschap is opgebouwd rond zes grote krachtlijnen : oprichting van ondernemingen, harmonisatie van de vraag naar en het aanbod van vaardigheden, voortgezette vorming van de werknemers, inschakeling van de werklozen in het arbeidsproces, toekomstsectoren en herstructurering van de sociale dialoog.

De sociale partners van de Duitstalige gemeenschap zien erop toe dat in de ondernemingen van de regio een goed sociaal klimaat wordt behouden. Ze helpen mee om het werkgelegenheids- en vormingsbeleid af te stemmen op de behoeften van de ondernemingen en om de leef- en arbeidsomstandigheden in de gemeenschap in stand te houden en zelfs te verbeteren opdat ze aantrekkelijk blijft voor verstrekkers van arbeidsplaatsen.

EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU

- 3.1 HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ (ESC)
- 3.2 HET SOCIAAL OVERLEG OP EUROPEES EN
INTERNATIONAAL NIVEAU

3.1 HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITE

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (ESC) is een adviesorgaan van de Europese Unie dat alle geledingen van het sociaal-economische leven vertegenwoordigt binnen het institutionele kader dat in de verdragen is vastgelegd. Het ESC werd opgericht door de verdragen van Rome (1957) om de verschillende economische en sociale belangengroepen te betrekken bij de verwezenlijking van de gemeenschappelijke markt en hun een institutioneel instrument te geven waarmee ze de Commissie, het Parlement en de Raad van de Europese Unie op de hoogte kunnen brengen van hun standpunten en voorstellen over alle vraagstukken van communautair belang. Op die manier werkt het Comité mee aan de totstandkoming van de communautaire wetgeving. In de loop van de jaren werd de opdracht van het ESC achtereenvolgens versterkt door de Europese Akte (1987), het verdrag van Maastricht (1992) en het verdrag van Amsterdam (1997), krachtens hetwelk het ESC eveneens kan worden geraadpleegd door het Europees Parlement. Het verdrag van Nice (2001) betekent een grote doorbraak voor de identiteit van het Comité; het bepaalt immers dat het ESC “bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende economische en sociale geledingen van de georganiseerde civiele samenleving”.

Het Europees Economisch en Sociaal Comité is dus geroepen om een bevoorrechte schakel te worden tussen de instellingen van de Unie en de georganiseerde civiele samenleving.

Opdrachten

Het ESC heeft in het bijzonder drie belangrijke opdrachten. De eerste is de drie grote instellingen - het Europees Parlement, de Raad en de Commissie - van advies te dienen. Voorts moet het ervoor zorgen dat de georganiseerde civiele samenleving meer wordt betrokken bij het Europese project en dat de Europese Unie dichterbij de burgers wordt gebracht. Ten slotte moet het de rol van het maatschappelijke middenveld in landen of landengroepen buiten de EU versterken door een dialoog op gang te brengen met hun vertegenwoordigers en door ook daar adviesstructuren te helpen opzetten (kandidaat-lidstaten, landen om de Middellandse Zee (Euromed), landen uit Afrika, de Caraïben en de Stille oceaan (ACS), Latijns-Amerika en Mercosur...).

Actiemiddelen

Om zijn opdrachten tot een goed einde te brengen, kan het ESC drie soorten van adviezen uitbrengen :

1. Adviezen op verzoek van de Commissie, de Raad of het Europees Parlement

De raadpleging van het Comité door de Commissie en de Raad is soms verplicht, soms facultatief; de raadpleging door het Parlement is altijd facultatief. De domeinen waarin het Comité, op basis van een voorstel van de Commissie, verplicht om advies moet worden gevraagd werden meermaals uitgebreid : regionaal beleid, milieu,

werkgelegenheid, grote richtsnoeren voor het economisch beleid, strijd tegen de uitsluiting. Het verdrag van Nice heeft daar nog de vraagstukken i.v.m. de sociale bescherming en de structuurfondsen aan toegevoegd.

2. Initiatiefadviezen, waarin het ESC zich kan uitspreken over alle vraagstukken die het opportuun acht.
3. Verkennende adviezen op verzoek van de Commissie of het Parlement met de bedoeling na te denken en voorstellen te formuleren over welbepaalde onderwerpen, welke later tot een voorstel van de Europese Commissie kunnen leiden.

Het ESC is het enige adviesorgaan met vertegenwoordigers van de sociaal-economische kringen dat door de Europese instellingen kan worden geraadpleegd. Het brengt jaarlijks zowat 150 adviezen uit, waarvan ongeveer 15 % uit eigen beweging. Deze adviezen worden aan de communautaire beleidsinstanties toegestuurd en bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Samenstelling

Het ESC bestaat momenteel (2001) uit 222 leden - of adviseurs - die afkomstig zijn van het sociaal-economische middenveld van de lidstaten. De leden worden voorgedragen door de nationale regeringen en persoonlijk door de Raad van de Europese Unie voor een vernieuwbare periode van vier jaar benoemd. Ze zijn ingedeeld in drie groepen : Werkgevers (groep I), Werknemers (groep II) en Diverse werkzaamheden (groep III). De leden zijn als volgt verdeeld over de landen : Duitsland, Frankrijk, Italië en Verenigd Koninkrijk : 24; Spanje : 21; België, Griekenland, Nederland, Portugal, Oostenrijk en Zweden : 12; Denemarken, Ierland en Finland : 9; Luxemburg : 6.

Werking

Het ESC functioneert als volgt. Om de twee jaar kiest de plenaire vergadering van het Comité een dagelijks bestuur - dat bestaat uit 21 leden (zeven per groep) - en een voorzitter en twee vice-voorzitters, die afwisselend uit elk van de drie groepen worden gekozen. Het voorzitterschap (voorzitter en vice-voorzitters) heeft een mandaat van twee jaar. De voorzitter is verantwoordelijk voor het goede verloop van de werkzaamheden, wordt bijgestaan door de vice-voorzitters - die hem vervangen als hij afwezig is - en vertegenwoordigt het Comité in zijn externe betrekkingen.

De adviezen van het Comité worden voorbereid in zes werkorganen, die “afdelingen” worden genoemd :

Union économique et monétaire, cohésion économique et sociale,

- Economische en Monetaire Unie, economische en sociale samenhang
- Interne markt, productie en consumptie
- Vervoer, energie, infrastructuur, informatiemaatschappij
- Werkgelegenheid, sociale zaken, burgerschap

- Landbouw, plattelandsontwikkeling, milieu
- Externe betrekkingen

De voorbereiding van de adviezen van de afdelingen wordt toevertrouwd aan studiegroepen van 3 tot 15 leden, van wie er één optreedt als rapporteur, die een beroep kan doen op maximum vier externe deskundigen (die resp. door de rapporteur en door elk van de drie groepen worden aangewezen). Het reglement van orde van het Economisch en Sociaal Comité biedt de mogelijkheid om “subcomités” op te richten, die op dezelfde manier werken als de afdelingen, maar zich met één bepaald “horizontaal” dossier bezighouden. Voorts heeft het ESC een Waarnemingspost voor de interne markt opgezet om de werking van de interne markt op geregelde basis te analyseren en zo, uitgaande van waarnemingen “in het veld”, disfuncties op te sporen en oplossingen voor te stellen.

In de regel houdt het Comité negen plenaire zittingen per jaar. Tijdens deze zittingen worden de adviezen met gewone meerderheid van stemmen goedgekeurd op basis van de ontwerpen van de afdelingen. De adviezen van het ESC worden megedeeld aan de instellingen en bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Internationale samenwerking

Het ESC onderhoudt nauwe betrekkingen en werkt samen met de regionale en nationale sociaal-economische raden binnen de Europese Unie. Dit houdt hoofdzakelijk in dat gemeenschappelijke conferenties worden georganiseerd, dat van gedachten wordt gewisseld in het kader van hun respectieve werkzaamheden en dat een gezamenlijke Internetsite (CESlink) werd ontwikkeld. Voorts vindt geregeld contact plaats met het maatschappelijke middenveld van verschillende derde landen of landengroepen. Daartoe werden gemengde raadgevende comités opgericht binnen het raam van de samenwerkings- en associatieakkoorden tussen de EU en de ACS, de EVA, Bulgarije, Hongarije, Polen, Roemenië, Slowakije, Turkije en de landen om de Middellandse Zee. Bovendien werden delegaties samengesteld voor de bewaking van de betrekkingen met andere landen en regio's, waaronder Mercosur, Chili en meer recent India.

De beschouwingen en voorstellen van het Europees Economisch en Sociaal Comité, die bij voorrang bestemd zijn voor de Commissie, het Parlement en de Raad, zijn toegankelijk voor alle burgers. Gedetailleerde informatie over de werkzaamheden en initiatieven van het Comité is beschikbaar op de webstek www.esc.eu.int

Les réflexions et les propositions du Comité économique et social européen, destinées en priorité à la Commission, au Parlement et au Conseil, sont aussi à la disposition de tous les citoyens. Le détail des travaux et manifestations du Comité est accessible sur le site www.esc.eu.int.

EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

RAVENSTEINSTRAT 2 / 1000 BRUSSEL

TEL. : +32(0)2/546 90 11 • FAX : +32(0)2/513 48 93

E-MAIL : INFO@ESC.EU.INT • INTERNET : [HTTP://WWW.ESC.EU.INT](http://WWW.ESC.EU.INT)

3.2 SOCIAAL OVERLEG OP EUROPEES EN INTERNATIONAAL NIVEAU

Europese sociale dialoog

Sinds de sociale dialoog door Jacques Delors bij zijn aantreden in 1985 als voorzitter van de Commissie een nieuwe impuls heeft gekregen, heeft het Europees overleg tussen de sociale partners (Unie van Industrie- en Werkgeversfederaties in Europa (UNICE), Europees Centrum van Gemeenschapsbedrijven en bedrijven van algemeen economisch belang (CEEP) en Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV)) een ontwikkeling doorgemaakt die qua methodiek, inhoud en resultaten tot één van de succesverhalen in de geschiedenis van de Europese Unie kan worden gerekend.

Vertrekkend vanuit een stadium van overleg en, in het geval van consensus, goedkeuring van gemeenschappelijke standpunten (meerdere in de periode 1985-1991) hebben de sociale partners in minder dan acht jaar tijd weten te bereiken (protocol nr. 14 en het Sociaal akkoord van Maastricht (1991) - later geïntegreerd in het Verdrag van Amsterdam (1997)) dat zij niet alleen mee aan tafel zitten wanneer regelgeving tot stand moet komen, maar ook dat collectieve afspraken primeren op wettelijke regelingen. Zo zijn er collectieve overeenkomsten gesloten over ouderschapsverlof (1996), deeltijdwerk (1997) en arbeidscontracten van beperkte duur, die dan later door middel van Europese richtlijnen tot alle sectoren zijn uitgebreid.

In België zijn de betrokken Europese richtlijnen na raadpleging van de Nationale Arbeidsraad omgezet in nationale wetgeving.

Ook op sectoraal niveau is er aanzienlijk vooruitgang geboekt. Het aantal sectoren waarin resp. een overlegstructuur is opgezet, gemeenschappelijke standpunten zijn uitgebracht of collectieve overeenkomsten zijn afgesloten, is in de periode 1994-2000 beduidend toegenomen (momenteel telt men een half dozijn sectorale collectieve overeenkomsten). Toch is er nog een lange weg te gaan. Er zijn immers nog steeds sectoren - waaronder de bepaald niet kleine metaal- en chemische industrie - die geen enkele vorm van gestructureerd overleg kennen.

Sociale dialoog op internationaal niveau

De Nationale Arbeidsraad werkt mee aan de voorbereiding en de tenuitvoerlegging van deze instrumenten overeenkomstig verdrag nr. 144 betreffende de driedelige raadplegingen ter bevordering van de tenuitvoerlegging van de internationale arbeidsnormen en het protocol van akkoord dat met de minister van Tewerkstelling en Arbeid werd gesloten.

Ten slotte is er nog de Economische en Sociale Raad van Advies van de Benelux Economische Unie (ESRA), waarin de werknemers- en de werkgeversvertegenwoordigers van België, Nederland en Luxemburg zitting hebben.

De Belgische leden worden aangewezen op gemeenschappelijke voordracht van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad. De ESRA heeft als opdracht advies uit te brengen of studies te maken over sociaal-economische vraagstukken die de drie lidstaten aanbelangen. De ESRA buigt zich in hoofdzaak over de spoorverbindingen tussen de drie lidstaten, het statuut van de grensarbeiders, de binnenvaart, de sociale zekerheid en de ruimtelijk ordening.